

FINANCIEEL TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2027 EN MEERJARENRAMING 2028-2030

Inhoud

- Voorstel tot vaststelling van de financieel technische uitgangspunten voor de opstelling van de Programmabegroting 2027 en meerjarenramingen 2028-2030.

1. Inleiding en voorstel

Het proces van de samenstelling van de begroting 2027 start met het opstellen van de technische uitgangspunten. Om tot een goede besluitvorming te komen en vlotte doorrekening van de circulaire over de algemene uitkering te stimuleren, start het begrotingsproces met de vaststelling van de financieel technische uitgangspunten.

De planning en control cyclus bestaat uit het coalitieakkoord, de Perspectiefnota de Programmabegroting, de Programmarapportages en de jaarstukken. In het coalitieakkoord staan de plannen en afspraken voor de 4 jaar durende bestuursperiode. Het coalitieakkoord 2022-2026 is vertaald in de begroting. De verantwoording over de plannen vindt plaats in de jaarstukken. Met de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 start een nieuwe bestuursperiode. Wanneer de coalitievorming bekend is, zal ook een nieuw coalitieakkoord gesloten worden voor de periode 2026-2030. De financiële vertaling hiervan is afhankelijk van de inhoud en het moment van vaststellen van het akkoord.

2. Wat willen we bereiken

In deze notitie wordt inzicht verschaft in de te hanteren financiële uitgangspunten en financiële kaders die de grondslag vormen voor het opstellen van de begroting 2027 en de meerjarenramingen 2028-2030. Met behulp van de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2027 kan vervolgens de begroting in technische zin worden samengesteld. Hiermee wordt het toegestane budget (financieel kader) voor het nieuwe begrotingsjaar bepaald.

3. Stand van zaken

Het vertrekpunt voor het opstellen van de begroting is de meerjarenbegroting 2026-2029, die de raad in november 2025 heeft vastgesteld. Met de uitgangspunten en rekenregels verderop in deze nota gaan we de bedragen actualiseren bij de Perspectiefnota en Begroting 2027. Het huidige begrotingssaldo is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Programmabegroting 2026	729	587	-672	-582
Amendement: Noodpakket óók voor sociale minima	-6			
Kinderraad	-15			
Actuele begroting	708	587	-672	-582

Uit voorgaande tabel maken we op dat de begroting 2027 start met een positief saldo. Vanaf 2028 verwachten we een tekort. Doel van het begrotingsproces is in eerste instantie om te komen tot een structureel sluitende begroting 2027. Vervolgens willen we het begrotingstekort voor de jaren erna oplossen. Omdat we voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van het Rijk met de hoogte van de algemene uitkering, hebben we dat niet helemaal in eigen hand. We zien de laatste jaren behoorlijk fluctuaties in de hoogte van de algemene uitkering, maar kiezen zelf voor een stabiel beleid. Dat kan betekenen dat een overbrugbaar tekort vanaf 2028 acceptabel wordt gezien, zo nodig met dekking vanuit de algemene reserve.

4. Uitgangspunten

De volgende algemene uitgangspunten gelden voor de Programmabegroting 2027 en de meerjarenramingen 2028-2030:

4.1 De Programmabegroting moet voldoen aan wettelijke vereisten.

De Programmabegroting 2027 moet voldoen aan de algemene bepalingen, zoals deze zijn opgenomen in het burgerlijk wetboek, en de meer specifieke bepalingen zoals vermeld in het besluit begroting en verantwoording en de Gemeentewet.

4.2 De Programmabegroting dient duidelijk en transparant te zijn.

De gemeenteraad moet op basis van de begroting gefundeerde besluiten kunnen nemen. Daarnaast is het van belang dat het college op basis van de Programmabegroting duidelijk wordt geautoriseerd tot het doen van uitgaven. Ook wordt duidelijk welke maatschappelijke effecten de gemeenteraad nastreeft. Tot slot is de Programmabegroting van belang voor derden. De provincie toetst de begroting en de burgers kunnen in de begroting zien hoe de gemeente omgaat met de beschikbare middelen.

4.3 Het bestaande beleid is de basis voor de Programmabegroting.

De Programmabegroting 2027-2030 wordt opgesteld op basis van bestaand beleid. Bestaand beleid wil zeggen dat structurele ramingen worden doorgezet en aangepast aan autonome ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld areaaluitbreidingen of contractueel afgesproken indexeringen. Aan deze autonome ontwikkelingen liggen dus geen beleidswijzigingen ten grondslag. Dit betekent dat de Programmabegroting 2026 inclusief

de besluiten genomen tot en met de Perspectiefnota 2026 als startpunt dient voor de Programmabegroting 2027.

5. Begrotingscyclus

De nadruk in de begrotingscyclus ligt bij de Perspectiefnota. Hier heeft de raad mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de kader stellende kant van het begrotingsproces.

Voor de begroting 2027-2030 leidt dit, evenals de voorgaande jaren, tot de volgende fasering:

1. De planning en controlcyclus start voor het college bij de Perspectiefnota. De Perspectiefnota wordt ambtelijk opgesteld in april/mei, door het college in juni besproken en vastgesteld, waarna deze door de raad op 9 juli wordt behandeld. Deze nota laat een actualisatie zien van de meerjarenbegroting, waarbij de grote thema's zoals Jeugdzorg, WMO, OZB afzonderlijk uitgewerkt worden. Naast actualisatie van het bestaand beleid, kan er in de Perspectiefnota nieuw beleid voor het lopende jaar, of de meerjarenbegroting worden aangevraagd. Daarbij verwerken we ook de uitkomsten van de meicirculaire, wat de hoogte van de algemene uitkering bepaalt. Dit betekent dat de Perspectiefnota gezien wordt als een uitnodiging aan de raad om invloed uit te oefenen op de begroting van het daaropvolgende jaar. Het tijdstip van het verschijnen van de Perspectiefnota biedt de mogelijkheid rekening te houden met structurele effecten uit de jaarrekening en door de raad geuite wensen ten aanzien van de prioriteiten of invulling van programma's.
2. Naar aanleiding van de concept-Perspectiefnota krijgen de fracties gelegenheid om vragen te stellen. Schriftelijke vragen kunnen worden gesteld t.a.v. beleidsafwegingen. Financieel technische vragen kunnen mondeling gesteld worden aan de wethouder financiën en ambtelijk adviseur financieel tijdens de technische commissie. Deze vragen worden geacht afwegingen te bevatten op hoofdlijnen. Met de Perspectiefnota stelt de raad de kaders vast voor het college.
3. Zoveel mogelijk in lijn met de besluitvorming en het debat inzake de Perspectiefnota stelt het college de begroting op. De uitkomsten van de septembercirculaire en de eerste doorrekening van de tarieven op de gemeentelijke belastingen worden in de begroting meegenomen.

6. Investerings

Onderdeel van de begrotingscyclus is het investeringsprogramma. De door het college gehonoreerde investeringen worden verwerkt in het investeringsplan bij de Perspectiefnota en daarna verwerkt in de conceptbegroting 2027 die in oktober verschijnt. De kapitaallasten voortvloeiend uit de investeringen werken we uit conform de beleidsregels uit de nota Investeren en afschrijven.

7. Financieel-technische uitgangspunten opstellen Programmabegroting 2027-2030

Vanuit de rijksoverheid en macro-economisch gezien zijn er ontwikkelingen die van belang zijn voor de begroting en het meerjarenperspectief. Hieronder geven we puntsgewijs aan hoe we hiermee omgaan en welke ontwikkelingen van belang zijn bij de doorrekening van de algemene uitkering.

a. Loonstijging

In de gemeentelijke bijdrage aan de Werkorganisatie Wijchen Wijchen (WDW) is de loonwaarde van de ingebrachte formatie verwerkt. Bij de samenstelling van de begroting 2027 wordt uitgegaan van de voor 2027 geraamde personele lasten van de WDW. Voor het personeel dat binnen de gemeente in dienst is (bestuur, griffie, secretaris) houden we de index uit de meicirculaire aan. Daarbij wordt voorsnog voor het jaar 2027 rekening gehouden met een indexering van 5,1%.

b. Prijsstijging

Voor contracten en belastingen / heffingen die niet gebaseerd zijn op 100% kostendeckendheid, houden we zowel aan de kosten- als batenkant een prijscompensatie aan. De compensatie is gebaseerd op de prijsmutatie bruto binnenlands product (bbp), uit de meicirculaire 2025. De gemeente Wijchen hanteert bij de doorrekening voor de begroting 2026 voorsnog een prijscompensatie van de hierin genoemde 2,5% voor jaarschijf 2027. In de meicirculaire 2026 worden waarschijnlijk de prijsindexen aangepast t.o.v. die van de gepubliceerde in de meicirculaire 2025. De verhoging van de index wordt dan ook meegenomen in de berekening van de algemene uitkering (opbrengstenkant).

c. Loon- en prijsaanpassing gesubsidieerde instellingen/ gemeenschappelijke regelingen

Voor subsidies geldt maatwerk. Normsubsidies worden periodiek herijkt en tussentijds niet geïndexeerd. Budgetsubsidies worden, als daar een besluit over is genomen, geïndexeerd. Het kader voor het te hanteren indexpercentage is maximaal het indexpercentage uit de meicirculaire, opgebouwd voor 75% uit de component loonvoet en 25% uit het percentage bruto binnenlands product. Subsidie-aanvragen toetsen we op de gehanteerde index en als daarbij blijkt dat indexeren gerechtvaardigd is, nemen we het financiële effect hiervan mee. Voor de subsidies aan de welzijnsorganisaties wordt aangesloten bij de regionale indexatie zoals het ROB (Regionaal Ondersteunings Bureau) deze in het derde kwartaal 2026 vaststelt voor 2027 voor alle regionaal gecontacteerde zorgaanbieders. Deze index verwerken we in de conceptbegroting 2027-2030.

Voor de gemeenschappelijke regelingen zijn de financiële begrotingsrichtlijnen 2027 regio Nijmegen vastgesteld. De Portefeuillehouders Financiën uit de regio hebben besloten om: **"De GR-en rekening te laten houden met een indexering van de gemeentelijke bijdragen voor de begroting 2027, zoals in de samenvatting van de BRN opgenomen percentages".**

Deze percentages zijn als volgt:

GGD: 4,91%

VRGZ: 1,05%

ODRN: 4,13%

MGR: 4,15%

MARN: 4,15%

Op basis van de ingediende conceptbegrotingen 2027 van de diverse GR-en nemen we de financiële gevolgen separaat op in de komende Perspectiefnota 2026.

d. OZB

Voor de onroerendezaakbelasting (OZB) houden we rekening met een jaarlijkse inflatiecorrectie. We gaan daarbij uit van de percentages uit de meicirculaire 2026. Daarnaast houden we rekening met een verwachte toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw en wordt bij de bepaling van de tarieven rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de onroerende zaken (WOZ). Naast de hierboven genoemde uitgangspunten is, conform de bij de Perspectiefnota 2025 aangenomen motie, de aanvankelijk voor 2026 geplande extra verhoging van 7,5% voor de jaren 2026 en 2027 niet doorgevoerd. De extra verhoging van 7,5% is vooralsnog wel meegenomen vanaf het jaar 2028.

e. Rente

Voor af te sluiten langlopende leningen wordt voor 2027 gerekend met een rentepercentage van 3,00%. Voor investeringen wordt voor 2027 het berekende omslagpercentage van 1,5% toegepast. Op basis van een doorrekening kan dit percentage ook de komende jaren worden gehanteerd. Voor de rente op kortlopende leningen, m.n. kasgeld, wordt voorgesteld om voor de komende jaren een percentage te hanteren van 2,25%.

g. Netto-toename aantal woningen met woonfunctie

In 2025 is het aantal woningen met woonfunctie per saldo toegenomen van 18.807 naar 19.018. We prognosticeren voor 2027 en verder een netto-toename van woningen met woonfunctie van gemiddeld 260 per jaar. Dit sluit aan bij de woningbouwafspraken conform Woondeal 2.0.

h. Aantal inwoners

Het (voorlopig) aantal inwoners per 1 januari 2026 bedraagt 42.104 (1 januari 2025: 41.836). Dit betekent een bevolkingstoename van 268 inwoners. Gelet op de toename van het aantal woningen conform Woondeal 2.0 en de gemiddelde bevolkingsgroei van de afgelopen jaren, wordt voorgesteld de jaarlijkse groei van het aantal inwoners hierop af te stemmen. Voor de komende jaren betekent dit een toename van 390 op het aantal inwoners.

i. Aantal uitkeringsgerechtigden

Tabel uitkeringsgerechtigden

Aantal uitkeringsgerechtigden	31-12-2025 (werk.)	31-12-2026 (progn.)	31-12-2027 (progn.)	31-12-2028 (progn.)	31-12-2029 (progn.)	31-12-2030 (progn.)
Participatiewet	723	732	745	757	769	779
IOAW	23	24	21	19	17	17
IOAZ	0	0	0	0	0	0
Totaal	746	756	766	776	786	796

Toelichting aantallen

We gaan uit van een lichte stijging van het (gemiddelde) klantenbestand bijstandsgerechtigden.

Samenvattend:

	2027	2028	2029	2030
Toename aantal woningen (met woonfunctie)	260	260	260	260
Toename aantal inwoners	390	390	390	390
Salarissen en sociale lasten	5,1%	4,2%	4,5%	4,5%
Budgetsubsidies	2,5%	2,6%	2,5%	2,5%
Subsidies welzijn	Opgaaf ROB	Opgaaf ROB	Opgaaf ROB	Opgaaf ROB
Prijsstijging/ inflatiecorrectie	2,5%	2,6%	2,5%	2,5%
Rente aan te trekken leningen langlopend	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Rente kort	2,25%	2,25%	2,25%	2,25%
Rente-omslag	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Bijstandsgerechtigden per 31/12	766	776	786	796
OZB-inflatie	2,5%	2,6%	2,5%	2,5%
OZB extra verhoging	0%	7,5%	0%	0%
Afvalstoffenheffing/ rioolrechten/reinigingsrechten	100% kostdekking	100% kostdekking	100% kostdekking	100% kostdekking